

โรควัวบ้าคืออะไร มีสาเหตุจากอะไร

โรควัวบ้า หรือ Bovine Spongiform Encephalopathy (BSE) เป็นโรคที่มีผลต่อสมองของโคและคน นักวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่เชื่อว่าสาเหตุของโรคเกิดจากโปรตีนที่ผิดปกติในเนื้อเยื่อสมองที่เรียกว่า พร็ออน (prion) ซึ่งสามารถก่อให้เกิดโรคได้เมื่อกินเข้าไป

โรควัวบ้าถูกค้นพบครั้งแรกเมื่อปีพ.ศ. 2529 ในสหราชอาณาจักร หลังจากนั้นมีการรายงานโรคนี้อีกหลายประเทศในยุโรป ญี่ปุ่น แคนาดาและสหรัฐอเมริกา โดยส่วนใหญ่พบในสหราชอาณาจักร (95%)

สัตว์ชนิดใดเป็นโรควัวบ้าได้บ้าง

โรควัวบ้าเป็นโรคของโค แต่จากการทดลองพบว่าแกะ แพะ สุกร มิงค์ หนู ลิงมาโมเซท และลิงบางชนิดติดเชื้อมีได้เช่นกัน

สัตว์ติดโรควัวบ้าได้อย่างไร

โคส่วนใหญ่จะติดโรคจากการกินเนื้อป็นและกระดูกปนของสัตว์เคี้ยวเอื้องซึ่งมีพร็ออนปนเปื้อน โคบางตัวผ่านเข้าไปยังลูกได้ แต่โรคนี้อาจติดต่อการสัมผัส ปกติไม่พบพร็ออนในน้ำนม เนื้อ หรือเลือด

โรควัวบ้ามีผลต่อสัตว์อย่างไร

โรควัวบ้าเป็นโรคที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ โคที่ติดโรคอาจมีอาการปกติอยู่ 2 ถึง 8 ปี แต่เมื่อโรคพัฒนาแล้วจะมีผลต่อสมอง ทำให้มีอาการตัวสั่น เดินกระเผลกกระเผลก สายตัวไปมา พฤติกรรมเปลี่ยนแปลง เช่น ตื่นเต้น ดุร้าย และ คลั่ง และอาจมีน้ำหนักรหรือน้ำนมลดลง โคที่ติดเชื้อมักจะตาย

คนติดโรควัวบ้าได้หรือไม่

คนติดโรควัวบ้าได้จากการกินเนื้อที่ปนเปื้อนเชื้อโรควัวบ้า และก่อให้เกิดโรคที่เรียกว่า variant Creutzfeldt-Jakob (vCJD) อาการที่พบคือ พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงและการรับรู้รู้สึกผิดปกติ และเมื่อโรคพัฒนามากขึ้นจะทำให้การเคลื่อนไหวผิดปกติ ความจำเสื่อม ตามด้วยการหมดสติและเสียชีวิตในที่สุด ปัจจุบันยังไม่มียารักษาโรค vCJD ผู้ที่ติดเชื้อมักจะเสียชีวิตภายในหนึ่งปีหลังจากแสดงอาการ ผู้ป่วยที่พบส่วนใหญ่อยู่ในสหราชอาณาจักรในช่วงที่เกิดโรควัวบ้าระบาดในช่วงปลายทศวรรษที่ 80

ควรติดต่อใครเมื่อสงสัยว่าเกิดโรควัวบ้า

กรณีสัตว์ : แจ้งสัตวแพทย์ทันที

กรณีคน : พบแพทย์ทันที

จะป้องกันสัตว์จากโรควัวบ้าได้อย่างไร

ในสหรัฐอเมริกา มีการพบสัตว์ที่เป็นโรควัวบ้าจำนวนน้อยมาก ความเสี่ยงที่สัตว์จะติดเชื้อมีน้อยมาก แต่เพื่อเป็นการป้องกันรัฐบาลได้ประกาศห้ามการใช้เนื้อเยื่อที่มีความเสี่ยงต่อโรควัวบ้าเป็นอาหารโคและสัตว์เคี้ยวเอื้องชนิดอื่น

จะป้องกันตัวจากโรควัวบ้าได้อย่างไร

ในสหรัฐอเมริกา มีความเสี่ยงต่อโรค vCJD มีต่ำมาก อย่างไรก็ตามมีข้อบังคับห้ามใช้เนื้อเยื่อบางชนิดจากโคในการผลิตอาหารคน ห้ามนำเข้าโคที่ติดเชื้อมีโรควัวบ้าและมีโปรแกรมเฝ้าระวังโรควัวบ้า

สำหรับประเทศอื่นๆ ส่วนใหญ่แล้วต่างก็มีมาตรการควบคุมอย่างเข้มงวดเพื่อไม่ให้มีเชื้อปนเปื้อนในอาหารคน ทั้งนี้เชื่อกันว่าน้ำนมและผลิตภัณฑ์นมปลอดภัยจากโรคนี้อีก

อ่านข้อมูลเพิ่มเติม

CFSPH Technical Fact Sheets. Bovine Spongiform Encephalopathy at <http://www.cfsph.iastate.edu/DiseaseInfo/>

CDC website. Variant Creutzfeldt-Jakob Disease at <http://www.cdc.gov/ncidod/dvrd/vcjd/>

USDA-APHIS-VS. BSE at http://www.aphis.usda.gov/newsroom/hot_issues/bse/index.shtml